

„Словеније није било, Словеније мора бити“. Склон је идеализовању, целога века тежи миру и спокојству.

Последњих година Стритар пише само за омладину: песме, басне, загонетке, драматичне призоре. А кад му је било седамдесет година, опростио се и са том омладинском литературом: „Пре но што му се рука почне трести од старости и слабости, паметан списатељ остави перо. Тако и ја“, рекао је тада.

Стритарева појава је од огромног утицаја на развој словеначке књижевности. Он је створио стил за расправе. Од његовог времена и поезија и проза добијају углађенији облик. Критичар, стилист и педагог, „законодавац и узор“, Стритар је раширио мишљење да се и за списатељски позив треба свестрано образовати; на тај начин је подигао поштовање према књижевном раду, и необично много утицао на своју генерацију и на даљи развој словеначке књижевности. „Левстик и Стритар! Обадвојица су темељи на којима стоји данашња слободномислена и другомислена Словенија“, рекао је Др. Иван Пријатељ.

Симон Грегорчић.

1844—1906.

Двадесет година је прошло како је подлегао срчаној мани најпопуларнији словеначки песник, Симон Грегорчић, али то време није умањило његову славу и уметничку вредност његове поезије. Напротив, и као што обично бива, тек после смрти „горичкога славуја“ дошло је једнодушно признање песнику и опште одушевљење његовим песмама, — чак и од оних који су га за живота нападали. Грегорчићева судбина, дакле, не разликује се од судбине других уметника који су поникли у малој средини уских хоризоната, а који су, по своме таленту, били одређени за шири замах и виши полет.

Постојбина Симона Грегорчића је дивни крај Приморских Алпа. Родио се у планинском селу Врсну под Крном код Помолчка, 15 октобра 1844 године, као син малог сеоског поседника, Јурнеја Грегорчића. Детињство које је провео у родноме месту, усадило му је доживотну љубав према идиличном животу планинскога села.